

Drží vaše spotřebiče krok?

Vybavenost domácími spotřebiči je v České republice vysoká. Chladničku má téměř 100 % domácností, pračku skoro 90 %. Přístroje pořízené v devadesátých letech však mají až dvakrát vyšší spotřebu elektřiny než současné modely těch nejúspornějších energetických tříd.

Vybavili jste si domácnost spotřebiči na počátku 90. let a pochvalujete si, jak bezchybně stále slouží? Každou minutou svého provozu se však nenápadně přizpůsobují na vašem rodinném rozpočtu. Nejvíce to pocítíte u těch, které jsou v provozu nejčastěji, případně nepřetržitě. Například kombinované chladničky a mrazničky z 90. let mají dokonce třikrát vyšší spotřebu než dnes nejúspornější třída A+++. Také samotné stárnutí spotřebiče způsobuje například u chladniček nárůst spotřeby elektrické energie o 1 až 2 % ročně, a to především vinou degradace izolační pěny.

JAK VYBÍRAT?

„Ještě před samotnou návštěvou obchodu s bílou technikou je vždy velice důležité zvážit, jak velký a výkonný spotřebič vlastně potřebujeme. Jdeme-li si koupit například chladničku, musíme vědět, pro kolik osob ji budeme používat. Na jednoho člověka bychom měli počítat 50 až 70 litrů,“ říká Juraj Krivošík ze sdružení SEVEN, Střediska pro efektivní využívání energie, o. p. s., které je organizátorem programu Partnerství Zelená úsporám.

- ◀ Myčku nádobí využívá více než 30 % domácností. Kromě úspory vody se můžeme spolehnout i na nízkou spotřebu elektřiny, která umožňuje zařazení i do energetické třídy A-10 %. Ilustrační snímek: Gorenje

Když se rozhodnete ušetřit

Jaké jsou výhody a nevýhody výměny starých spotřebičů za nové? Kdy se investice do nového spotřebiče díky nižší spotřebě energie vrátí? Jaké úsporné spotřebiče hledat a kde o nich získat informace? Kam se starým spotřebičem?

Odpovědi na tyto otázky najdete v nové publikaci Domácí elektrospotřebiče a jejich obměna v domácnostech, kterou vydalo sdružení SEVEN, Středisko pro efektivní využívání energie, o. p. s. Cílem příručky je prezentovat na jednom místě problematiku výměny, nákupu a recyklace domácích elektrospotřebičů především z hlediska jejich spotřeby energie. Publikace je zdarma k dispozici v SEVEN, Středisku pro efektivní využívání energie, o. p. s., Americká 17, Praha 2 nebo ke stažení ve formátu PDF na www.uspornespotrebice.cz/novinky/publikace-spotrebice/.

„Další rozhodnutí je samozřejmě spojeno s energetickou třídou, kterou má mít daný spotřebič. Rozhodně se vždy vyplatí ta nejúspornější. Jednak díky konkurenci výrobců a prodejců nemusí být nutně dražší než spotřebič zařazený do nižší energetické třídy, navíc tak zajistíme nízkou spotřebu energie a platby s ní spojené v násled-

ujících letech provozu,“ dodal Juraj Krivošík.

ZAČNĚTE U ENERGETICKÉHO ŠTÍTKU

Energetická náročnost spotřebičů je vždy uvedena na takzvaném energetickém štítku, jehož použití je v Evropské unii povinné. Pomocí štítků s energetickou náročností jsou označovány automatické pračky, sušičky prádla, ledničky, mrazničky-

▼ Pračky Avantixx značky Bosch kombinují technologii ActiveWater™ s optimální péčí o prádlo. ActiveWater™ přizpůsobuje množství použité vody náplni, a tak zaručuje optimální výsledky máchání. To vše při spotřebě elektrické energie o 20 % nižší, než vyžaduje energetická třída A. Pokud vám při tom všem ještě záleží na čase, použijte funkci VarioPerfect. Díky ní si můžete vybrat, zda chcete práť především rychle, nebo hlavně úsporně.

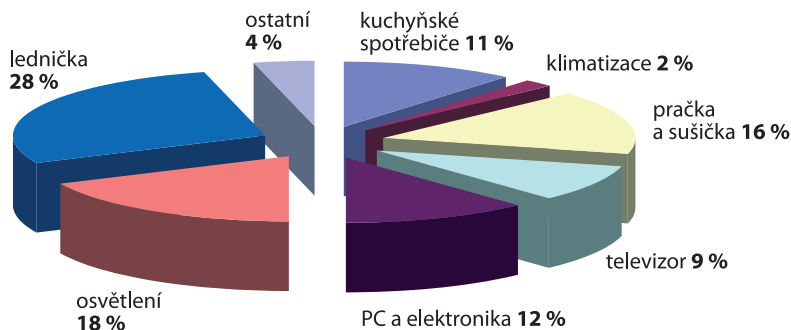

◀ Do energetické třídy A++ patří také nová generace chladniček Panasonic. Za výraznou úsporou energie při zachování vysokého výkonu stojí technologie Inverter a izolační panel U-Vacua. Technologie Inverter upravuje výkon kompresoru tak, aby byla v chladničce udržována optimální teplota a zároveň bylo dosaženo co největší úspory energie. Díky tomu je spotřeba jen 228 kWh energie za rok. Při desetiletém provozu tak model NR-B30FX1 uspoří až 1 270 kWh, což na nákladech znamená částku okolo sedmi tisíc korun ve srovnání se spotřebiči třídy A+.

Jak se poprat s pračkou?

U praček hraje významnou roli množství vody pro jeden prací cyklus a správné vytížení. „Praní bychom si měli plánovat a pustit se do něj vždy až tehdy, když máme pračku adekvátně naplněnou. I když použijeme speciální úsporné programy, spotřeba vody a energie oproti standardním programům je nižší jen částečně,“ uvedl Juraj Krivošík. Dopad na spotřebu elektrické energie má i použitý prací prášek. Vybírat bychom si měli rozhodně ty, jejichž účinnost je zachována i při nižších teplotách.

PODÍL SPOTŘEBIČŮ NA SPOTŘEBĚ ELEKTŘINY V DOMÁCNOSTECH

Zdroj: Remodece: Měření spotřeby energie v evropských domácnostech jako cesta ke snížení spotřeby energie a emisí, SEVEn, 2008

Zvolte správné umístění!

Vliv na spotřebu energie má i umístění spotřebiče. Chladnička má být co nejdále od zdrojů tepla, a to třeba i od slunečního záření pronikajícího přes okno. Za každý stupeň nad 20 °C zaplatíme o 6 % vyšší spotřebou. Roli také hraje nastavení vnitřní teploty, které by u chladničky mělo být kolem +5 °C, nemalý vliv má také rovnoměrnost uspořádání potravin uvnitř chladničky. Rovněž tolik oblíbené vyhledávání dobrot s dlouho otevřenými dveřmi znamená jednoznačně vyšší spotřebu.

ky, myčky nádobí, elektrické trouby, klimatizační jednotky, elektrické ohřívače vody a zdroje světla. Každá produktová řada má různé odstupňované kategorie. Obecně však lze říci, že kategorie A zahrnuje ty nejlepší a nejúspornější spotřebiče, v mnoha případech musely vzniknout i kategorie A+ a A++, aby bylo možné zodpovědně rozlišit energeticky nejšetrnější výrobky na trhu. Třída A tak již často nepředstavuje spotřebiče se skutečně nejnižší spotřebou. Ve srovnání s nabídkou

před několika lety je možné vybrat výrobky, které pro svůj provoz vyžadují až o polovinu elektrické energie méně.

„Spotřebitelé by se měli umět zorientovat v informacích, které jsou uvedené na energetickém štítku. V současné době jsou například nejúspornější chladničky označeny A++, pračky A-10 % a A-30 %,” řekla náměstkyně ministra životního prostředí Rut Bízková. „Rozumní spotřebitelé, kteří si pořídí spotřebiče z nejúspornějších energetických tříd, totiž ročně ušetří

nemalé částky. Například u chladniček a praček při koupi nejúspornějších typů a správném používání může rodina ušetřit několik stokorun za rok, respektive několik tisíc korun za celou dobu jejich životnosti,” dodala Rut Bízková.

JAK JSME NA TOM?

Domácí spotřebiče se na celkové spotřebě elektrické energie průměrně domácnosti podílejí až 20 % a zasta-

STRUČNÁ CHARAKTERISTIKA JEDNOTLIVÝCH SPOTŘEBIČŮ

	Chladničky	Automatické pračky	Myčky nádobí	Sušičky prádla
Vybavenost domácností v ČR k 2004 (%)	99,4	88,5	13,2	1,9
Průměrné stáří spotřebiče (roky)	9,2	7,6	3,5	5,3
Spotřeba energie u současně dostupných spotřebičů	Až třikrát nižší spotřeba než u výrobků z počátku 90. let	Třikrát nižší spotřeba energie a čtyřikrát nižší spotřeba vody ve srovnání s výrobky z počátku 70. let	Dvakrát nižší spotřeba energie a o čtvrtinu nižší spotřeba vody ve srovnání s výrobky starými 7 let	V energetické třídě A (s tepelným čerpadlem) až o 50 % nižší oproti běžným sušičkám
Označení nejúspornějších spotřebičů k září 2010 na štítcích jednotlivých výrobků	A++	A-10 % / A / A-C	A-10 % / A	A

Zdroje: Český statistický úřad, Elektrowin, a. s., SEVEn, CECED CZ

ralé typy patří mezi významné zloděje rodinných financí. Z těchto 20 % více než čtvrtinu energie spotřebují chladničky. Ledničku přitom vlastní téměř 100 % domácností. Podle informací Českého statického úřadu a sdružení SEVEN, jsou právě chladničky a mrazničky nejstaršími elektrospotřebiči v českých domácnostech – zpravidla je vlastníme 8 až 9 let. Stáří praček dosahuje v průměru téměř 8 let a nejlépe jsou na tom myčky, respektive sušičky, které dosahují průměrného stáří 3,5 roku, respektive něco málo přes 5 let.

U praček se snížila od roku 1970 spotřeba energie třikrát, spotřebu vody mají za stejné období dokonce čtyřikrát nižší – za posledních 30 let poklesla z 200 l na 50 l. Nejúspornější pračky jsou označeny na energetickém štítku třídou A-10 % až A-30 %. U myček došlo k dvojnásobnému poklesu spotřeby energie a spotřebu vody mají nižší o čtvrtinu, a to při

ZMĚNY U PRAČEK A OSVĚTLENÍ

v rámci programu Partnerství Zelená úsporám platné od 1. ledna 2011

Spotřebič	Stávající kritérium	Nové kritérium
Pračky (přední plnění)	Energetická třída A-10 %	Energetická třída A-20 %
Kompaktní úsporné zářivky (trubicové, závit E27)	Minimální životnost 15 000 hodin Uvedení počtu spínacích cyklů	Minimální životnost 20 000 hodin Min. 500 000 spínacích cyklů
LED žárovky	–	Světelný tok min. 80 lumenů

- ▼ Za největší přednost majitelé sušiček považují, že většinu prádla už nemusí žehlit. Navzdory spotřebě sušičky okolo 3,5 kWh tak ušetří 2,5 kWh za žehlení, navíc ale i čas a námahu. Jednoznačně největší podíl prodaných spotřebičů této kategorie patří samostatným sušičkám. Výrobci se v posledních letech intenzivně soustředili na vylepšení jejich vlastností. Zatímco dříve jim byla právem vytýkána vysoká spotřeba energie, nyní se již většina z nich řadí do energetické třídy B a na trhu se objevily i sušičky nejvyšší energetické třídy A. Například kondenzační sušička AEG-Electrolux T59850 je bezkonkurenčně nejúspornější díky sušení na principu tepelného čerpadla – patří do energetické třídy A-40 %. Tepelné čerpadlo totiž umožňuje sušit stejně účinně při nižších teplotách, což je ideální jak kvůli snížení spotřeby, tak pro šetrnost k jemným tkaninám. Kapacita bubny je 7 kg prádla, hlučnost 67 dB a spotřeba energie 1,9 kWh.

Kritéria výběru budou náročnější

Od 1. ledna 2011 dojde ke zpřísnění některých kritérií výběru spotřebičů v programu Partnerství Zelená úsporám. Důvodem je zvyšování účinnosti a zlepšování parametrů jednotlivých typů spotřebičů. Spolu s technologickým pokrokem se tedy mění i způsob hodnocení výrobků, aby program splňoval funkci databáze opravdu nejúspornějších spotřebičů na trhu. Další, v současné době teprve plánované změny pro rok 2011, souvisejí s úpravami legislativy o štítkování. Přibude energetický štítek pro televizory a místo označení A-10 % budou pro všechny spotřebiče zavedeny energetické třídy A+, A++ a případně i A+++.

Jak je máte dlouho?

„Mnoho lidí nevěnuje pozornost stáří spotřebičů, kterými je jejich domácnost vybavena. Úsporné modely nabízené v prodejnách jsou přitom výrazně energeticky šetrnější. Jednotková spotřeba energie se u některých typů spotřebičů v průběhu let snížila až trojnásobně. Výrazným pomocníkem při orientaci v nabídce bílého zboží je takzvané energetické štítkování,“ uvedl Juraj Krivošík

ze sdružení SEEn, Střediska pro efektivní využívání energie, o. p. s., které je organizátorem programu Partnerství Zelená úsporám.

stupných na trhu, ale i celou řadu rad, jak spotřebiče úsporně provozovat a vhodně recyklovat. Seznam konkrétních výrobků se průběžně aktualizuje, dvakrát ročně může dojít i k úpravě kritérií pro jejich výběr. Podmínkou pro začlenění výrobku na stránky je splnění těchto jasně stanovených požadavků.

Vyhlášovatelem programu Partnerství Zelená úsporám jsou Ministerstvo životního prostředí a Státní fond životního prostředí, organizátorem je SEEn, Středisko pro efektivní využívání energie, o. p. s. a partnery významní výrobci bílé techniky, Pražská energetika a sdružení CECED CZ a Elektrowin. Více informací naleznete na webech www.zelenausporam-partnerstvi.cz a www.uspornespotrebice.cz.

Připraveno ve spolupráci se SEEn, Střediskem pro efektivní využívání energie, o. p. s.

hodnocení těchto parametrů během posledních 7 let. Nejúspornější myčky spotřebovávají na jeden mycí cyklus méně než 1 kWh elektrické energie.

KAM PRO RADY?

Partnerství Zelená úsporám přináší objektivní informace o energetické náročnosti domácích elektrospotřebičů, které se výrazně podílejí na nákladech

každé domácnosti a při nezodpovědném přístupu mohou znamenat výrazný zásah do rodinných rozpočtů. Na webu www.zelenausporam-partnerstvi.cz se každý může jednoduše zorientovat v nabídce nejúspornějších výrobků v oblasti bílého zboží, a to napříč všemi značkami.

V současné době je zde uvedeno více než 400 nejúspornějších výrobků. Stránky nabízí základní informace o nejúspornějších produktech do-

◀ Energeticky úsporné mycí programy při teplotách 45 °C nebo 40 °C nabízí celá řada výrobků. Většinou se ale jedná o rychlé programy bez fáze sušení. Intensive 45° Eco si při nízké teplotě poradí i se silně zašpiněným nádobím, jako jsou hrnce, pánve nebo přístroje. Má stejnou mycí účinnost jako intenzivní 70 °C program, ale ve srovnání s ním ušetří až 20 % vody a 25 % energie. Zatímco při 70 °C trvá program 135 minut a vyžaduje 15 l vody a 1,5 kWh energie, Intensive 45° Eco spotřebuje jen 12 l a 1,04 kWh. Mytí trvá 125 minut a díky absenci vysoké teploty je navíc velmi šetrné k nádobí.

▶ První vrchem plněnou pračku s intuitivním ovládním představila v rámci své řady Green Generation společnost Whirlpool. Na přehledném LCD lze krok za krokem velmi jednoduše nastavit požadovaný program. Spotřebič je navíc vybaven 6. smyslem, který automaticky upraví všechny parametry praní tak, aby bylo dosaženo optimálního výsledku praní. Kromě toho se díky této technologii sníží spotřeba energie a vody až o 30 % a doba trvání cyklu až o 50 %. Pračka nabízí kapacitu 5,5 kg a má takzvaný maxiotevřít, tedy zvětšený přístup do bubny, díky kterému je vkládání prádla mnohem pohodlnější. Pračka Whirlpool AWOE 9730 (na snímku) je zařazena v energetické třídě A-20 %.

